

مُرَاطَبَةُ الْمُرَاكِبِ :

سنہ لکھی ۳۰ ، آلتی آیلنی

۲۰ غرو مشر

ممالك اجنبيه النجوى :

سنہ لکھی ۱۰، آجی آیلنی ۶ فراتقدر۔ اعلانات
ایچون اداره ماموری محمد زہنی بکہ مراجعت ایڈیلیر۔

۲۰ تشرین اول افرنجی ۱۹۱۰

۷ تشرین اول ۱۳۲۶

صاحب امتیازی:

شہید زاده قلبہ لی

احمد علی

اداره و تحریر محلی :

جفالت اوغلی جاده‌سنده داترۇ مخصوصه‌در .
مخبرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتمه‌لی‌در .

نسخه سی هریزده ۲۰ پاره در.

۱۶ شوال ۳۲۸

وَلَعَجَّ عَمَّا قَالُوا ۖ إِنَّهَا لَنَزَارَةٌ مِّنْ رَبِّكَ ۖ فَخَلَا ۚ إِنَّهَا غَیْرُ مُطَهَّرَةٍ ۚ وَمَا أَوَّلُهَا إِلَّا إِشْرَافٌ عَلَى الْأُمَمِ ۖ

واسباب تكاملنى بيلەنمەن بىر ھۆكۈمىتى ، مەنابە ئۇچۇر .
تەلەپلەر ھەللا ئۇچۇر ئالماشتۇرۇلۇر .

ملکته زده اسایش وامنتی تأسیس وبوصوله
ثروت وسعادت اهالی بی ترید اتمک ایچون یک کوزل
قانونلر ، تدبیرلر دوشوندک ، یایدیق . لکن بونلری
حسب تطبیق ایدمک والیلر . متصرفلر بولاییدکی ؟
خایر ! بونلری بوتون معناسیه تطبیق ایدمیلدکی ؟
ینه خایر . اجرا مأمورلرینک عجزی ، بعض علاقه دار
مبعوثلرک سیلابه ولوله واسترحاماتی اوکنده جتلر
قانونی قوتی ضایع وعادتا افول ایتدی ، اذلق . بر
غفلت ومهل ، قومیتلرک یکیدن استکمال فعالیتنه
وساحه اجرایه چقمنهلرینه میدان وردی . فقدان
وسائط ، قحطرحال . ایشته کندیمی اوبالامق ،
نواقصمزی معذور کوسترمک ایچون اوکه سوردیکمز
ایکی سوز .

فی الواقع بوتون وسائطه مالک دکذا؛ لکن وسائط
حاضرہ منہ، بوکون بزم کافیدر۔ قحط رجالہ کلنجہ:
اعماق ملیتہ بر صالالا باشف۔ بر میلانویج، بر
ونہزہ لوس بیلہ بولونامیہ جفتی بز قبول ایڈمہیز۔
قحط رجال بولمتدہ دکل، نظر متحاشیانہ مزک وارا۔
بیلدیکی افق محدودہ، دوائر قوریہ زورلندہ واردہ۔
صدر اعظم مزک اوربا سیاحتی، بزم ایچون قطعی بر
سیاست انتخاب واتحادی ضروری رجالہ کتیدی۔
ارتق بووصیت مشکوکیہ محافطہ ایڈمہیز۔ اگر
بوخیزی بوکوزک اورویا حکومتلریک صیرا ایڈنبالہرو
استبداد وکیفی اولغہ راضی دکلسک، اگر بوکونکی
ضعف مزک بیلہ تضمن ابتدکی قوہ مدہشی فرق
ایڈیورسق، منافعمزی منظومات دولیدن بریک منفعتیہ
تردیف اجملی وارتق بوکونکی سیاست مشکوکیہ بر
نهایت ویرمہیز۔ امور داخلہ منہ کلنجہ: بز بوکون
مأمورین اجرائیہ ایچندہ کرک اتحاد ورتق وکرکی طرف
وای مخالف فرقہلر منسوبیندن، مقتدر وفعال، یک آز
آدم کوریورز۔ اکثری مأموریتلری نہ اتحاد ورتق،

مأیوس او مالی میز ؟

خایر !

لكن هرحالده خطا الرمزى آكلامنز ، آرتق
 «كونى كونه» سياستدن واز كيمه من، قطعى برخط
 حرکت تعقيب اتهمنز ومطلقا عزم كامل صاحى اولامنز
 لازمدر. بزي نه مشكلات داخلية ونه مهاجمات خارجيه
 مايوس ايدمنز، ذاتا بوكون هر نه ظهور امتحان ايسه،
 تقويم استقباليه يازيلى شيار ايدى. بوندن صوكر
 ايدجكلرده بوتقويمى دست تدقيقنده طاشياناره مجهول
 دكلدر. لكن تقويمده زمان ظهورى بيايه تعيين ايديان
 فورطنه لر نه تأثير سز قلماسى ايچون ايجاب ايدن تدابيرك
 اتخاذ ايدله نيشى البته موجب تلفات اولور.

بڑی مایوس این شی ، منطقک ، منافع وطنیہ
وملیہ منک بزہ وبردیکی اوامس و تعلیماتک ، برمجوریت
قطعیہ کورولد کجہ اسفا و اجرا ایڈلہ مہ سیدر .
انقلاب بایادی ، لیکن انقلابیجاریک سیاسی قسمی .
زمانہ امور ی ، او توز سنہدر ، انقلابہ مانم اولانلرک
آلینہ تسلیم ایئدی . قوردلرک دندان مقترسندن برسوری
قویونی قورتاردقین صوکراینه او مفترس قوردلرک
نچمسنہ تسلیم ایتمکده ندرجہ عقل و منطق وار ایسه ،
ادارہ حکومتی انقاض استبدادہ تودیع ایتمکده اودرجه
عقل و منطق اثری واردی .

بوخطائی ، خطرات خیرخواہانہ دکل ، برطانیہ
مہالاک و قانلی وقوعات تصحیح استدردی . لکن
تصحیحاتی نہ صورتہ بایدق؟ بوراستی کچلم ، بوکونکی
مشکلات اوناری تشریح و تنقیدہ مساعد دکلدہ . سیاسیات
خارجیہ منہ ، ادارہ مصالحتدن ، ہرصدای تاطیفہ بلا
محا کہ قوشیان چوجقار کی دورت طرفہ معناسز
تیسلسر فرلامعقدن ، نہ بایدینغزی ، نہ یابہ جغیزی بیامہ
مکدن متشکل برلسیہ خطیاندن عبارت اولدی .
بزم ایچون عدم ترقی و فقدان تعالیٰ متضمن
اولان «بی طرفاق» سیاستی کوکارہ جیقاردینغز
صرادہ ، اوروپا ہیئت دولہ رقیہ می ، کندی منفعت

فهرست مندرجات

احوال عمومیہ: مشکلات حاضرہ۔ — املاک مدورہ۔ —
اجال سیاسی: مخالفت، عداوت۔ — محترم سپاہی: استاد طاهر
بک۔ — ارادہ نلندہ معارف۔ — اجتماعات: مهم رسوال۔
— بروئے لیلہ۔ — ادبیات متصوفانہ: انفس غوث جیل۔ —
حکیمیات: قرآن و فن۔ — فنیات: علم ہیئت و کائنات۔ —
تراجم احوال۔ — شئون۔ — حیات ملیہ۔ — مطبوعات۔ —
ہفتہ ک و قوعات۔ — تصوف اسلامی: ابلیس بہمن [ایکسچی
کتاب: ابلیس و کلی]

مقام عالی* مشیخت اسلامیہ دن

عید سعید فطر ک تبریکتی متضمن درسعات
وطشرمده کی بر جوق ذوات محترمه طرفارندن کشیده
اولئان تلغرافخانمه اوله وارذ اولان مذاکر و محرراته
آری آری جواب اعطاسی کثرت مشاغل حسیبه
غیر قابل اولدیغندن جمله سبه جریده فریده لری واسطه
سبیه سان تشکر اولنور .

فی ۶ شوال سنه ۱۳۲۸ و فی ۲۷ ايلول سنه ۱۳۲۶

شیخ الاسلام

موسیٰ کاظم

احوال محمودیہ

مشكلات حاضرة

راسی

«يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَقْوَامِهِمْ
وَاللَّهُ مَعَ نَورِهِ»

[ص . ع]

داخله ماکدونیا مثله سی ، خارجده فرانسه و روسیه مهاجرتی ، برطرفدن مضایقه مالیه و استقراض لزومی ، دیگر طرفده مشکلات ، ایشته احوال عمومی مزک الذمه طفلی حاقی شو صورت له تلخیص ، ابدله میسر .

«عزم و جسارت، انتظام و عدالت» ايشته بزي
قور تازم جق دوا.

شېندر زاده قلملي

احمد حلمي

املاک مدوره

و نجيب اصغر

هر طرفدن جريده مزه فريادنامر كليو، مليونارله
دونك اراضي نك نجيب اصغر افندي طرفندن تشكيل
ايديان بر شرکته امتياز سورتيايه احالسي پروتسو
ايدليور و وومي اليه نجيب افندي به سرمايه تدارك
ايدنارک جمعيات رهبانيه و مؤسسات بمائله اولديني
درميان اولونيور .
بو مسئله غايت مهمدر . چوروك كميار واسكي
طوبار فروختنده كوچوك سرمايه لرك ايشه قاريشدير .
للمه سندن ايتديكمز ضرر، بزم ايچون بزدرس تشكيل
ايدر .

عجيبا بو اراضي بي اعمار ايچون محلي و بر چوق
حقيقي عثمانلي شرکته لري تشكيل ايدمزمي ؟ اسكان
مهاجرين حقدانه كي شانلي پروژمه اولدي ؟ بنابرین
بو مسئله حقدانه استعجال ايله حرکت ايتمه سني حكو-
متمزدن رجا ايدر . و بويلايه عجلانه نك تلافيسي غير
قابل ضرر لر آچه بيله جگني بيان ايلرز .

اجمال سياسي

مخالفت و عداوت

قابليه يمي، وطنه يمي ؟

بدایت مشروطيتدن بری بايلاق تجر بلر، کوربان
حاکم . بزه متعجاني برا کثريته استناد ايله ايش کوره .

سوکراده مثلاً زراعت انفازقي، مطلقاً روم عنصرينه
منسوب ذواتك آره لني ايش كي . و لؤكه مقتدر
اولمه . او عنصردن برينه توديع ايديليور . شومنزرو-
داعزده « حسيات اسلاميه مزه » مغلوب اولديمنز ظن
ايدلنرين . بوتون مطبوعات حلاجيان افندي علينده
مهاجرانه قوبولديني سيرا ده او غيرتلي آدي مدافعه يه
چالیشان بو عاجز قلم ايدى . و بوگون مدافعه ايتديكمز
ذاتك افكار عموميه جه سه ويلىك باشلانديني و چونكه
مواعيدني قسماً ساحه اجرايه قويدني كورنيور زده
« حق و حقيقت » عشقه سويلن سوزدن كي سه نك
محبوب اولمايه جفني بر كره دها اكلانيورز .

نهمامداران امور مزده، نده اكثريت متفكرينه
حيتدن ، امل خيتمدن . حسن نيتدن باشقه برشي
اولا ديني يقيناً بيايورز . لکن عزم و اطراد
زده ؟

بر قاچ كره تجربه ايدايى كه هر نه وقت عزم
قلملي ايله شرک ايدرسك ، مطلقاً غايه و موفقيت
بزمدر . فقط معائنات سبب بزه لك آرز بولونان جهت،
لك چوق محتاج اولا دينز . جسارت سياسي و عزم
متين در .

هيچ شهيد يوق كه بوگون يته بر بخران اقتصادي
واداري ايچنده يز . اوروا حكومتلرندن بر طاقمي بزي
منتظماً اشغاله ، ترقى و تكاملدن منه عزم ايتشدر .
بزه معاونت و حتى زده قارشى بي طرفاق شويلايه طورسون،
هر وسيله دن استفاده ايله باش-زده ناليلر چقاريسورلر .
بوتون شرق مقدمه طليش اتبايعي اولان بزي عجز
اقتصادى ، تذبذب سياسي ايچنده بو غرق . شرقك
اسارتى تمديد و كشدني احترام و منفعتلرني تأمين
ايتك ايتيسورلر . لکن بوكا موفق اولمايه چقاردر .
چونكه « بريدون ليملنوا نوراله بافوا هم والاه ميم
نوره بو مشكلاتدن قور تولوق قولايذر .

ونده مطرد بر فكره منسوب اولمايان ، سازلر كي
هر فورطنه نك ، هر قوتك او كنده باش ايكوب موقعي
محافظه ايتمه سني بيان آدمارك اشغال ايدلنكني مشاهده
ايدليورز . بو صورت اذنه نك امثالي نامسبوقدر . مادم كه
اتحاد و ترقى فرقه سي بوگون فرقه حاكمدر ، مسئوليتي
تماماً اوزرينه آلماسي و خدمات مليه ي . وطني اعلا
و فرقه نك شرفي ارقا ايدم جك آدملره و برمه سي
لازمدر . قوري بر منسوبيت اصحابه امور ملك
توديبى، كورنيور زكه عمومك انظلم و ناخشنوديسي
موجب اوليور .

كزه بيلديكمز يرلده مامورينك عدم اقتدار و عدم
فعاليتندن لك زياده مشتكي اتحاد جباري كوردك . حال
بوكه اتحاد جبارده داخل اولديني حالد بزم اهاليز قدر
قيمت شناس بر خلق يوقدر . مناسره ده بولونديمنز صيراده
بلا تفريق بوتون خلقك « عبدالكريم » اسني حرمت
و تقديسه ياد ايتديكني ايشيتك، زيراعلىكتك شوشه لري،
قتله لري ، خسته خانه لري، دارالشفا سي و بونارك بقاسني
تأمين ايدم جك عقار و املاك ، باغيچه لر و ساثر مياقي
مدنيه هپ او محترم و وطنپرور آدمك . همده زمان
استبداده موفق اولديني آثار خيريه سيدز .

شيمديكي حكومت مشروطه مزمي ايسه اصول
مكرود استبداده مقايسه بيله جار دكلدر . حكومت
مشروطه مزم، وطن و ملك خيرندن باشقه برشي دوشونمز .
شو حالد نهمدين مطالب درجه ده موفقيت كور و ليور ؟
چونكه دكر شائحات ذاتيه سيلاه، حتى مركزدن تاقي ايتديكي
اوامر و اعمالايله بيله وظيفه سني حقيله اجرا ايدم جك
مامورينز . آرز ايش قوتفرانس و بر ملكه شمر سويله
ملكه ، بارلاق تخيلاتنه طامانه اولوب يته يدي
حال بوكه بوگون اتحاد و ترقى مبعوثلري و منسوبيني
ايچنده نيجه مقتدر ذوات واركه اوانارك حيت و فعاليتندن
نه نظارتلرده ، نه ولايتلرده حقيله استفاده ايديليور .

استطراد .

۱۳۱۷ سنه سي محبوس بولونقده ايكن موقوفين
سياسيه آرمنده « جون برادر » نامنده سبتون مذهبه
سالك غريب بر آدم وار ايدى كه اونكه اسماعيل بابا
اطه روم بلياس مكننه دوام ايدركن قلمزلكه مراق
ايتش بر روم . بك منصب بر ازمني قولكي . بساخه
ايدلر و چوق كره بكا « حكم » لك كبي ايفاسي غيرمكن
بر وظيفه تحمیل ايلرلردى . بن بو وظيفه ي، مشكل حلي
ايچون دكل | چونكه بو مكننر ايدى | غوغا چقما .
سنى منع و هله سوك درجه ضعيف و عاداتا بر مخلوق هوايى
اولان جون برادري بومر و قدن قور تازمق ايچون
قبول ايدردم .

جون برادر ، بوتون خريستيانارک منفوري وهله
قتولاك مجبوسلرك قازده قونجولوسى ايدى . زيرا بركون
جون برادر اورطه ده شويلايه بر بحث آچدى :

« سن پول | آبي بلولوس لك ابو قاليس نام اثرى
واركه هر خريستيان بو كتابه اينانغه وزير اوکا ملهم

منزله نك بعض اقسامنده كي محتاج تاويل معاني و ره وزاني
عيناً و حرفياً قبول ايدلر ، هب بو ورطه تشبيهه
دوشمشلاردر .

خريستيانلارده تثليث اعتباريله فكر تشبيهي حكه فرما
اولدقدن ماعدا سوك ايكي عصرده اتحاد ايدلين
و بعضيني كولونه جك قدر طفلانه افكارى حاوى
اولان بر طاقم پروتستان مذهبلري فكر تشبيهي ملوزا-
غنه تماماً دوشمشلاردر . بونار آرمنده « سبتون » لك
مفرطى بولونيور . تورانده هر نه مسطور ايسه، جله سني
عيناً و حرفياً قبول ايديليورلر . مثلاً « جناب حق بر
آلتون تحت اوزرنده او طورير » مألنده اولان آتي
بلا تاويل آيلورلر . شو هاله جناب حق يا انسان
جسامته و يا خودده مقاييسى نالار قدر بويودلش بر
ديو جه سنده تصور ايدبايور ديكادر . ميجنك جدييله
اول اسده قابل توفيق كوريله مملكه برابر بويلايه بر
طاقم سقايتك انكشافنه خدمت ايدم چكي ايچون استطراد
قييلندن بر قاچ سوز يازم جنز .

ايكنجى كتاب

« الوهيت »

تصوف اسلامي بويلايه قيسالقدردن ميرادر . كرجه
« غلاة صوفيه » عنواني آلتند بولونان بر فرقه دينيه
بولونيور سده بونارك مقدسه اقواليله حقايق تصوف
آرمنده طاعلر قدر فرق واردر .

دين اسلامده فكر تشبيهي به دوشلر يالكز مقلدين
صوفيه دكلدر . كرك بزه ورك اديان سائرمده كتب